

Рекреаційний потенціал Львівської області - як чинник формування регіонального менеджменту у сфері туризму України

Михайло Кім

*д.ф.н, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: kotm@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0007-3174-9435*

Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал Львівської області у поєднанні з вигідним географічним положенням в центрі Європи, багаторічним досвідом та напрацюваннями у сфері рекреації є ваговою передумовою пріоритетного розвитку системи туризму, санаторно-курортного лікування і відпочинку, орієнтованої як на внутрішнього, так і на іноземного споживача.

Рекреаційний потенціал Львівської області є визначальним чинником для формування успішного регіонального менеджменту Західного туристичного регіону України. Саме він визначає місцеві та міжрегіональні можливості для розвитку різного роду підприємств галузі туризму та їх менеджменту. Сфера готельного бізнесу, санаторно-курортні заклади різної спеціалізації, заклади громадського харчування, транспорт та логістика, музеї та історико-культурні заповідники, ландшафтні парки, дозволяють розробляти унікальні туристичні маршрути та надавати різноманітні послуги у сфері туризму, що мають попит на туристичному ринку. Тісні міжрегіональні зв'язки забезпечуються діяльністю туристичних компаній, що в поєднанні з успішним менеджментом, об'єднують рекреаційний потенціал у готовому туристичному продукті.

За наявним рекреаційним потенціалом Львівська область посідає одне з провідних місць в державі. Природні рекреаційні ресурси Львівщини представлені лікувальними мінеральними водами, грязями, озокеритом, кліматичними, водними та лісовими ресурсами. Частка Львівщини в сумарному природно-ресурсному потенціалі України складає 5 %. За цим показником вона серед областей Західного регіону України поступається лише Закарпатській (7,04%). Вагомого значення в рекреаційній діяльності набувають ресурси для відпочинку і туризму, на які припадає 70 % всіх рекреаційних ресурсів області, а 30% - складають ресурси для санаторно-курортного лікування. У сумарному природно-ресурсному потенціалі Львівської області природні рекреаційні ресурси складають 14,3%, що значно вище відповідного показника по Україні (9,5%) [1].

Варто відзначити, що провідне місце в структурі рекреаційного потенціалу області займають бальнеологічні ресурси, до яких відносяться мінеральні води та грязі, а також, за окремими класифікаціями - озокерит. Сукупність органічних та хімічних речовин, газового складу та мікрофлори визначає їх оригінальність та надзвичайно високу бальнеологічну активність під час лікування багатьох хвороб. Це визначається унікальними тектонічними умовами і геологічною структурою Львівської області. З восьми типів мінеральних вод, що застосовуються у

бальнеології в Україні, на Львівщині відомо сім, які утворюють чотири зони їх концентрації.

У зоні розповсюдження мінеральних неспецифічних вод типу "Нафтуса" розташовані курорти Трускавець (добовий дебіт родовища складає 47,2 м³/добу) та Східниця (64,6 м³/добу), Верхнесиневідненське родовище та близько 40 інших проявів джерел із загальними розвіданими і прогнозними ресурсами понад 5000 м³/добу [3].

У зоні поширення лікувального розсолу з підвищеним вмістом сульфатів розташований курорт Моршин (добовий дебіт 79,0 м³/добу). Сумарні розвідані і прогнозовані ресурси лікувального розсолу складають понад 600 м³/добу, з яких на даний час використовується лише приблизно 1 м³/добу.

На базі мінеральних сульфатних вод функціонують курорти Великий Любінь (добовий дебіт - 57,6 м³/добу), Немирів (320 м³/добу), Шкло (5,0 м³/добу). Загальні і прогнозні запаси даного типу вод досягають декількох тисяч м³/добу, з яких нині використовується лише близько 250 м³/добу. У Львівській області виявлено також вуглекислі мінеральні води (с. Климець, с. Боберка).

Лікувальні торф'яні грязі Львівщини представлені Немирівським, Великолюбінським, Моршинським родовищами із загальними запасами 462 тис. м³, які повністю забезпечують теперішні і перспективні потреби функціонування на їх базі санаторно-курортних установ. На Львівщині розташоване найбільше родовище озокериту в Україні – Бориславське. Прояви озокериту є також в селищі міського типу Стара Сіль. На базі багатьох родовищ функціонують санаторно-курортні заклади [3].

Окрім бальнеологічних ресурсів Львівщина має інші природні рекреаційні ресурси (ландшафтні, лісові тощо). Серед них особливий інтерес представляють гірські місцевості придатні для гірськолижного спорту, зокрема, Славське, Тисовець, Розлуч, Турка і деякі інші.

З лісових ресурсів для розвитку рекреації і туризму найбільш сприятливі ліси зелених зон – 137,7 тис. га, курортні ліси – 11,1 тис. га, ліси спеціального цільового призначення – 6 тис. га, заповідні ліси – 2,1 тис. га.

Для водних видів відпочинку, оздоровлення і туризму найбільш придатними є річки: Дністер, Стрий, Свічка, Західний Буг, окремі штучні водойми в околицях Львова і в Яворівському районі [2].

Щодо історико-культурних рекреаційних ресурсів Львівщини, то варто зазначити, що область є найбільшою в Україні за кількістю, різноманітністю і ступенем збереження архітектурно-містобудівного спадку, який представлений всіма типами будівель широкого хронологічного періоду – від Княжих сторіч до середини ХХ століття. Визначні пам'ятки архітектури – найбільш цінні туристичні об'єкти. В області взято під охорону 3965 споруд, що складає 25% від кількості в Україні. Основна частина об'єктів (2313) – зосереджена у Львові, який за їх кількістю і різноманітністю займає перше місце в Україні, багато з них включено до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО [1, 3].

На базі комплексів історико-культурної і містобудівної спадщини в області

створено 5 заповідників: державні історико-архітектурні заповідники в містах Львові і Жовкві, "Нагуєвичі" в Дрогобицькому районі, "Тустань" в Сколівському районі, державний музей-заповідник "Олеський замок" в Буському районі. На основі збережених архітектурних визначних пам'яток в Старому Селі, Свіржі, Уневі, Золочеві, Підгірцях, Жовкві, Крехові створений туристичний маршрут "Золота підкова".

Все більшого розвитку набувають альтернативні форми туризму: екстремальний, конгресовий, елітарний, зелений. Найбільшу популярність серед них в Львівській області отримав зелений туризм, який розвивається в традиційних туристичних зонах. В області діє Львівський осередок союзу сприяння розвитку сільського зеленого туризму. Згідно його даних, на Львівщині налічується понад 200 власників агросадиб.

Таким чином, природний рекреаційний потенціал області досить значний, проте використовується він далеко неефективно. Особливо це стосується бальнеологічних ресурсів, які навіть в Трускавці використовуються на 50%, в інших курортах – на 2 – 10%. Лікувальні мінеральні води інших родовищ в кращому разі використовуються для розливу (Солуки, Олеська, Надбужанська та інші).

Підводячи підсумки, варто наголосити на тому, що незважаючи на складну економіко-політичну ситуацію в Україні та війну з росією, Львівщина з безмежними рекреаційними ресурсами, не тільки є туристичною родзинкою України, а й усієї Центральної Європи. Регіон має необмежені ресурси для реабілітації та оздоровлення наших громадян, військових, жителів з тимчасово-окупованих територій, дітей. Основним завданням регіонального менеджменту в сфері туризму є максимальне розкриття цього туристичного потенціалу. Успішного результату можна досягти тільки при злагодженій співпраці органів державного управління і підприємствами та закладами туристичної індустрії.

Ключові слова: регіональний менеджмент, туризм, рекреаційний потенціал.

Список використаних джерел

1. Дані Головного управління статистики у Львівській області за 2011-2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/publ/2011/ZB212010Y11_2.pdf.
2. Концепція розвитку санаторно-курортної сфери, туризму і відпочинку у Львівській області. - Львів, 2002. - 43 с.
3. Рекреація і туризм Львівської області // Відпочинок у Карпатах – довідник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://karpatamu.org.ua/rekreaciya_ljvovskoj_oblasti.html.